

УДК 811.161.2'38:[801.82:821.161.2]:378.016

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.29>

Наталія ШУЛЬЖУК

кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та славістики, Рівненський державний гуманітарний університет, вул. Степана Бандери, 12, м. Рівне, Україна

ORCID: 0000-0002-6177-3336

Бібліографічний опис статті: Шулжук, Н. (2026). Стилістичні засоби діалогізації мовознавчого науково-навчального тексту. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 211–217, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.29>

СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ДІАЛОГІЗАЦІЇ МОВОЗНАВЧОГО НАУКОВО-НАВЧАЛЬНОГО ТЕКСТУ

У статті на засадах антропоцентризму представлена інтерпретація тексту як прагматичного посередника комунікації, що фіксує, зберігає і передає інформацію у просторі й часі. Такий підхід уможливорює активізацію дослідницького зацікавлення не лише структурно-семантичними категоріями тексту, а й комунікативними. У фокусі дослідницької уваги авторки – науково-навчальний текст у складі українського мовознавчого дискурсу, з-поміж системоутворювальних ознак якого вона виокремлює такі, як високий ступінь інтертекстуальності, прецедентність, парафрастичність, діалогічність. Авторка переконливо доводить, що науково-навчальний текст має бути не лише чітким і логічним, а й адресно спрямованим, у зв'язку з чим докладно характеризує стилістичні засоби його діалогізації.

Продуктивність діалогу між авторами науково-навчальних текстів, представлених у підручниках і навчальних посібниках для майбутніх філологів, і споживачами наукової інформації вона пов'язує із засобами суб'єктивної оцінки цитованих фрагментів, прагматично орієнтованими конструкціями, які активізують увагу здобувачів освіти, заохочуючи їх до спільних роздумів. Доступний виклад забезпечують вставлені конструкції, які дають побіжні зауваження й коментарі до наукових понять і явищ, та вставні, що забезпечують логічність і послідовність наукового викладу.

Діалогічність як визначальна ознака науково-навчального тексту уможливорює його сприйняття та адекватну інтерпретацію. Проаналізовані ж стилістичні засоби діалогізації й елементи образності тексту у складі українського мовознавчого дискурсу внаслідок інтелектуального впливу посилюють його аргументацію, увиразнюючи роль здобувача освіти, заохочуючи його до ефективного текстотворення як результату розуміння лінгвістичної інформації.

Ключові слова: науково-навчальний текст, мовознавчий дискурс, діалогічність, розуміння, інтерпретація, наукова аргументація, діалогізація.

Natalia SHULZHUK

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor at Department of the Ukrainian Language and Slavic Studies, Rivne State University of the Humanities, Stepana Bandery str., 12, Rivne, Ukraine

ORCID: 0000-0002-6177-3336

To cite this article: Shulzhuk, N. (2026). Stylistychni zasoby dialohizatsii movoznavchoho naukovo-navchalnoho tekstu [Stylistic means of dialogization of linguistic scientific and educational text]. *Acta Paedagogica Volynienses*, 1, 211–217, doi: <https://doi.org/10.32782/apv/2026.1.29>

STYLISTIC MEANS OF DIALOGIZATION OF LINGUISTIC SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL TEXT

The article, grounded in the principles of anthropocentrism, presents an interpretation of text as a pragmatic mediator of communication that records, preserves, and transmits information across space and time. This approach makes it possible to intensify scholarly interest not only in the structural and semantic categories of text but also in its communicative ones. The focus of the author's research is the academic and educational text within Ukrainian linguistic discourse. Among its system-forming features, the author highlights a high degree of intertextuality, precedent-relatedness, paraphrasticity, dialogicity, and others. The author convincingly argues that an academic and educational text should be not only clear

and logically structured but also addressee-oriented, and therefore provides a detailed characterization of the stylistic means of its dialogization.

The productivity of dialogue between the authors of academic and educational texts presented in textbooks and teaching manuals for future philologists and the consumers of scientific information is associated with means of subjective evaluation of cited fragments and pragmatically oriented constructions that activate learners' attention and encourage joint reflection. Accessibility of presentation is ensured by parenthetical constructions that provide brief remarks and comments on scientific concepts and phenomena, as well as by introductory elements that ensure logical coherence and consistency of scientific exposition.

Dialogicity as a defining feature of the academic and educational text enables its perception and adequate interpretation. The analyzed stylistic means of dialogization and elements of imagery within Ukrainian linguistic discourse strengthen argumentation through intellectual influence, emphasize the active role of the learner, and encourage effective text production as a result of understanding linguistic information.

Key words: academic and educational text, linguistic discourse, dialogicity, understanding, interpretation, scientific argumentation, dialogization.

Актуальність проблеми. Вивчення мовних одиниць на засадах антропоцентризму спонукало науковців розширити структурно-семантичну інтерпретацію тексту (праці І. Кочан, Ю. Колісник та ін.), визнавши, що цей семіотичний феномен – «прагматичний посередник комунікації» (Селіванова, 2008, с. 495), який «допомагає фіксувати, зберігати і передавати інформацію в просторі й часі» (Овсієнко, 2011, с. 127).

Аналізуючи текст як одиницю мовної системи, науковці виокремили його структурно-семантичні (статичні) категорії (інформативності, зв'язності, структурованості, цілісності, завершеності, членованості, а для художніх текстів – і концептуальності). О. Самочорнова, крім названих, виокремлює такі категорії, як континуум, хронотоп, антропоцентричність, модальність, інтерактивність та інтертекстуальність (Самочорнова, 2010).

Існує практика (наприклад, праці Т. Єценко, О. Селіванової, З. Тураєвої, Ю. Давидюк та ін.) поділяти категорії тексту на структурні та змістові. До перших Ю. Давидюк уналежнює такі найважливіші, як інтегративність та дискретність (членованість), до других – антропоцентричність, інтертекстуальність, інформативність, континуум (Давидюк, 2012).

Орієнтованість тексту на адресата, сфокусувала дослідницьку увагу вчених (див., напр., праці Ю. Колісник (Колісник, 2010), В. Іванова (Іванов, 2005), Л. Овсієнко (Овсієнко, 2011), І. Синиці (Синиця, 2004)) на комунікативних, або, за визначенням О. Селіванової, текстово-дискурсивних категоріях (Селіванова, 2008), що уможливають інтерпретацію тексту як «складного комунікативного механізму, посередника комунікації, елемента комунікативного акту в позиції між мовцями, адресантом і адресатом» (Овсієнко, 2011, с. 126).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукової літератури засвідчує, що предметом різноаспектного вивчення були передусім тексти художнього та публіцистичного стилів. Тоді як функційну своєрідність виявляють і тексти наукового стилю (праці С. Мойсеєнко (Мойсеєнко, 2017), Л. Овсієнко (Овсієнко, 2011), В. Борисова (Борисов, 2011), І. Синиці (Синиця, 2004), П. Селігея (Селігей, 2016) та ін.).

Науковий стиль неоднорідний і, як засвідчують автори «Стилістики української мови» (Мацько, 2003), представлений такими підстилями, як власне науковий, науково-популярний та науково-навчальний.

Поліаспектне вживання поняття «дискурс» в науковій комунікації та його диференціація із поняттям «текст», яка послідовно представлена в сучасній лінгвістиці (праці С. Мойсеєнко, І. Шевченко, В. Борисова та ін.), призвела до інтерпретації дискурсу як об'єктивації у формі тексту, задіяного в ситуації спілкування (Борисов, 2011). Текст є центральною ланкою і такого різновиду інституційного дискурсу, як педагогічний. Нам імпонує його номінація, запропонована А. Габідуллою, – навчально-педагогічний (Габідулло, 2009).

З-поміж системоутворювальних ознак навчально-педагогічного дискурсу науковці виокремлюють такі, як високий ступінь інтертекстуальності, прецедентність, парафрастичність, діалогічність та ін.

Мета статті – схарактеризувати стилістичні засоби діалогізації науково-навчального тексту як умови сприйняття й розуміння лінгвістичної інформації та ефективного текстотворення у складі українського мовознавчого дискурсу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теорія і практика вивчення українського науко-

вого мовлення презентує не лише традиційні (А. Коваль, Н. Непийвода, Г. Онуфрієнко, О. Панченко, О. Семенов та ін.), а й новітні дослідницькі підходи (Л. Овсієнко, С. Мойсеєнко, Г. Дядюра, Т. Маслово, Н. Зелінська, П. Селігей, О. Мельник, І. Синиця, В. Борисов та ін.), з-поміж яких – комунікативно-прагматичний, спрямований на вивчення діалогічної природи наукового тексту, який транслює відповідну інформацію та сприяє формуванню відповідних умінь і навичок. Так, аналізуючи ознаки науково-популярного викладу професора теоретичної фізики М. Кайку, О. Мельник слушно зауважує: «Сучасні мовознавці обґрунтовують потребу відроджувати науковий стиль, що означає від практики знеособлених текстів перейти до жвавого й виразного письма з розмаїттям засобів, які переконливо та влучно виражали би певні ідеї» (Мельник, 2019, с. 147). Ідею про доречність застосування засобів образності в науковому викладі з метою гуманізації «строгих» (точних) галузей знань та зближення автора з реципієнтом (споживачем наукової інформації) висловлює і Г. Дядюра (Дядюра, 2001).

Щоб сприйняти й засвоїти наукову інформацію, адресат повинен зрозуміти її та адекватно інтерпретувати. Тому науковий виклад має бути не лише чітким і логічним, а й адресно спрямованим. У зв'язку з цим І. Синиця, ґрунтуючись на широкому тлумаченні діалогу як взаємодії, наполягає, що комунікативна спрямованість наукового тексту визначає його експресивний, оцінний, діалогічний характер, адже творчо сприймати наукову інформацію – означає розкодувати її формалізм, встановити ту предметну модель, яку запропонував творець теорії (Синиця, 2004).

Оскільки науково-навчальний текст (і у складі українського мовознавчого дискурсу зокрема) позначений високим рівнем інтертекстуальності, то у його жанрових різновидах (підручниках, навчальних посібниках, наукових статтях та ін.) для підсилення авторської позиції вживається чимало апеляцій до міркувань відомих лінгвістів. Тобто можемо говорити про діалог із корпусом прецедентних текстів, представленим працями фундаторів українського мовознавства, адже кожний текст, за влучним зауваженням В. Борисова, є «переходом від старого знання до нового, яке форму-

ється на основі попередніх текстів» (Борисов, 2011, с. 12). Сучасні науково-навчальні тексти у цій галузі (як і в багатьох інших) містять чимало іншомовних термінів (*атрибутивний* (означальний), *вербальний* (мовний), *експліцитний* (наявний), *імпліцитний* (прихований), *квантитативний* (кількісний), *облігаторний* (обов'язковий), *релятивний* (відносний), *локативний* (просторовий), *сигніфікативний* (поняттєвий), *темпоральний* (часовий) та ін.), які, з одного боку, уможливають діалог українських лінгвістів із представниками світового мовознавства, а з іншого, пригальмовують процес формування вітчизняної мовознавчої терміносистеми на власне українських засадах.

Тексти підручників і навчальних посібників з дисциплін лінгвістичного циклу уможливають діалог між їх авторами та адресатом (здобувачем освіти). Продуктивність цього діалогу великою мірою визначає мовна особистість науковця-викладача, тезаурус якого має бути сумісним із науковим знанням, що його презентують автори підручників (посібників), та лінгвістичною підготовкою споживачів наукової інформації – майбутніх філологів. Індивідуальний науково-навчальний текст викладача-мовника маркують власне лінгвальні та екстралінгвальні чинники, що зумовлюють результат його пізнавально-комунікативної діяльності під час навчальної взаємодії.

Які ж мовні маркери діалогічності у мовознавчому науково-навчальному тексті забезпечують його адекватну інтерпретацію? По-перше, суб'єктивна оцінка цитованого фрагмента, яка уможливає не лише апелювання до прецедентного тексту, що «містить позачасові й перспективні ідеї, сприяє формуванню й розгортанню актуальної мовознавчої думки, реалізує наступність у теоретичному осмисленні мовних явищ і формує спільний дискурсивний простір науки про мову» (Борисов, 2011, с. 15), а й констатацію доречності/недоречності цитованого матеріалу (*науковець слушно зауважує, переконливо доводить; нам імponує думка..., поділяємо позицію... та ін.*). Проілюструємо тезу прикладами із власного навчального посібника (Шульжук, 2026): «*Ф. Бацевич слушно зауважує, що мовленнєвий жанр – це «мовленнєве ціле, складний синтез повідомлень ... , об'єднаних комунікативною тематикою адресанта, моделлю адресанта і адресата, комунікативною метою,*

комунікативним смислом, специфічною жанровою тональністю...» (с. 35); «Висвітлюючи останнє питання теми, скористайтеся матеріалами статті Д. Х. Баранника, у якій автор ... **обґрунтовано доводить**, що мова нормативно-правових актів – цілісна комунікативно-галузева функційна система» (с. 44); «І. Синиця **переконливо доводить**, що мета комунікації детермінує використання лінгвістичних засобів, їхню функційно-семантичну та стилістичну взаємодію у тексті, і в науковому зокрема» (с. 51).

По-друге, прагматично орієнтовані конструкції, у складі яких натрапляємо на дієслівну форму *зауважте* (або *зверніть увагу*), предикативні прислівники (*доречно, необхідно* та ін.), які будують висловлювання, що мають рекомендаційний характер і привертають увагу адресата до ключових фрагментів науково-навчального тексту, некатегорично спрямовуючи його у правильне русло, як у таких прикладах: «**Зауважте**, що історія літературної мови – це одночасно й історія її стилістики, історія формування і розвитку стилістичної системи національної мови. ... У зв'язку з цим **доречно** здійснити невеличкий екскурс в українську історію й історію формування національної мови» (с. 41); «**Зверніть увагу**, що науковий стиль в історії давніх літературних мов розвивався спочатку як відгалуження культового, художнього, публіцистичного стилів» (с. 49). «М'якше» такі рекомендації презентує авторське «ми», вставні слова (*очевидно, імовірно*) та вставлені конструкції, які, логізуючи науковий виклад, оформляють побіжні зауваження й коментарі у таких текстах та виражають ставлення їх авторів до висловленого: «**Зауважимо**, що кожен функційний стиль – це відносно замкнена система, яка характеризується певним набором постійних ознак...» (с. 42); «Особливу увагу **пропонуємо** звернути на наукові публікації, представлені у списку літератури до теми, які висвітлюють основні напрями досліджень політичного та рекламного дискурсів» (с. 58); «**Рекомендуємо** звернути увагу на художні тексти, що містять ознаки комічного, які представлені у шкільній програмі з української літератури (напр., «**Тореадори із Васюківки**» В. Нестайка)» (с.104); «**Пригадаймо** визначення основних груп лексики» (с. 117); «З-поміж великих синтаксичних спо-

лук **рекомендуємо** звернути увагу на надфразну єдність (НЄ) – композиційно-синтаксичну конструкцію, що об'єднує кілька речень, фраз або абзаців, які створюють гармонійну завершеність, конденсованість висловлення щодо його смислового змісту, граматичної структури, певної ритмомелодичної інтонації та естетичної організації. Комунікативне завдання НЄ в усіх стилях, **очевидно**, однакове – забезпечити повноту й широту інформації через посередництво конденсованої передачі багатопланового змісту в єдиній композиційно-синтаксичній структурі» (с. 147).

Посутньо діалогізують мовознавчий науково-навчальний текст й експресивно-прагматичні конструкції питальної модальності, які активізують увагу адресата мовлення, заохочуючи його до спільних роздумів, наприклад: «**Як же творити фемінітиви?** Спосіб перший – словниковий. **Рекомендуємо** зазирнути у короткі словники фемінітивів, які пропонує Google, або скористатися друкованим словником фемінітивів, у якому авторка Марія Брус збрала 8000 слів» (с. 134). Щодо ефективності таких мовностилістичних засобів поділяємо міркування О. Мельник: «оскільки ці запитання є радше риторичними, метою автора є не так відповісти, як увиразнити біоетичну проблематику, ... тобто залучити читачів до спільного обмірковування» (Мельник, 2019, с. 148).

Попри усталеність думки про невластивість текстам наукового стилю емоційно-експресивної забарвленості, оскільки «і лексика, і морфологія, і синтаксичні конструкції покликані забезпечити точність, логічність і абстрактність викладу, а емоції не сприяють досягненню цієї мети» (Мойсеєнко, 2017, с. 85), поділяємо міркування З. Висоцької (Висоцька, 2015) щодо засобів творення образності в науковому тексті, які увиразнюють його прагматичну спрямованість, наукову аргументацію, та О. Мельник, яка наполягає, що процес відкриття невідомого передбачає радість пізнання, інші інтелектуальні емоції, які сприяють творенню наукової картини світу, тому «залучити до образного мислення – це передусім пояснити через аналогії, унаочнити, логічно зіставити, наблизити складні фізичні явища до буденної сфери, переносючи інформацію з одного предмета на інший» (Мельник, 2019, с. 148). Проілюструємо цю тезу: «**Осередком** розвою конфесій-

ного функційного різновиду української мови стає діаспора, представники якої зберегли неперервність його історії» (с. 89); «Щодо сміхової культури, то сміх допомагає людині розпізнати невідповідності, суперечливості, тому це надзвичайно «заразна» форма емоційної критики» (с. 104); «Вершиною української сміхової культури вважають «Енеїду» І. Котляревського як енциклопедію культури сміху українського народу» (с. 104); «Функціонування фразеологізмів у художньому стилі пов'язують із тим, що більшість із них, народжена у творчій лабораторії письменників, переходить у фонд загальнонавчальної фразеології» (с. 118); «Окремо пропонуємо зупинитися на фемінітивах, які демонструють, що українки активно залучені до всіх суспільних процесів, у всі сфери діяльності, а наша мова – жива і розвивається. Тим більше, що фемінітиви – мовна частина боротьби за українську ідентичність, крок до відмежування від усього імперського» (с. 132); «Комунікативна грамотність ... формує непохитні кордони національної безпеки у протистоянні з агресором» (с. 161). Наведені приклади засвідчують, що образний контекст активізує уяву здобувачів освіти та краще розкриває сутність невідомих явищ, виконуючи пізнавальну функцію.

Науково-навчальні тексти у складі українського мовознавчого дискурсу продукують не лише викладач (під час заняття та у власному навчально-методичному контенті до лінгвістичних дисциплін), а й підручники (посібники). Поділяючи міркування А. Габідулліної (Габідулліна, 2009) щодо підручника як компонента надтексту, у межах якого реалізується вертикальна інтертекстуальність (між різними підручниками з лінгвістичних дисциплін) та

горизонтальна (у межах одного підручника з лінгвістичної дисципліни), зауважимо, що остання забезпечує прецедентність (упізнаваність) науково-навчального тексту внаслідок збагачення попереднього матеріалу додатковими смислами, розгортання яких від відомого до невідомого уможливорює реалізацію одного з основних принципів навчання (і мови зокрема) – наступності і перспективності. У зв'язку з цим у підручниках і навчальних посібниках стилістичні засоби діалогізації мовознавчого науково-навчального тексту підтримані графічними (колір, шрифт та ін.), які, реалізуючи текстово-дискурсні категорії (полікодовість, парафрастичність, креолізованість), уможливають його адаптацію до потреб конкретної аудиторії та визначених дидактичних цілей. Результатом вдалої адаптації стає вторинний текст здобувача освіти, що засвідчує розуміння вивченого матеріалу.

Висновки. Визначальна ознака науково-навчального тексту – діалогічність – уможливорює його інтерпретацію як результату здійснення комунікативно-прагматичних намірів автора та посередника у процесі спілкування між останнім і «споживачем» наукової інформації – здобувачем вищої освіти. Проаналізовані стилістичні засоби діалогізації науково-навчального тексту та елементи образності у складі українського мовознавчого дискурсу як механізм інтелектуального впливу посилюють його аргументацію, увиразнюють роль здобувача освіти під час навчальної взаємодії та заохочують його до ефективного текстотворення, що засвідчує розуміння лінгвістичної інформації.

Перспективи подальших наукових пошуків пов'язуємо із дослідженням парафрастичності як ознаки науково-навчального тексту.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Борисов В. А. Лінгвокомунікативний аспект українського мовознавчого дискурсу : автореф. дис. ... канд. філол. наук зі спец. 10.02.01 – українська мова. Харків, 2011. 20 с.
2. Висоцька З. Актуальні парадигми дослідження наукового тексту. *Лінгвостилістичні студії*. 2015. Вип. 3. С. 43–50.
3. Габідулліна А. Р. Навчально-педагогічний дискурс як лінгвістичний феномен. *Мовознавство*. 2009. № 6. С. 70–78.
4. Давидюк Ю. Універсальні категорії художнього тексту. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2012. Вип. 65. С. 229–232.
5. Дядюра Г. М. Функціональні параметри образності в науковому стилі (на матеріалі текстів природничих та технічних наук) : автореф. дис. ... канд. філол. наук: спец. 10.02.01 – українська мова. Київ, 2001. 18 с.

6. Іванов В. Ф. Текст та інші носії інформації в ЗМК. *Актуальні питання масової комунікації*. 2005. Вип. 3. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=374>
7. Колісник Ю. Текст і дискурс: проблеми дефініцій. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. Серія «Проблеми української термінології». 2010. № 675. С. 111–114.
8. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. *Стилістика української мови : підручник*. Київ : Вища шк., 2003. 462 с.
9. Мельник О. М. Виразальні засоби сучасного науково-популярного тексту (на матеріалі українського перекладу книги Мічіо Кайку «Майбутнє розуму. Наукові спроби осягнути, вдосконалити і підсилити інтелект»). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. Острого : Вид-во НаУОА, 2019. Вип. 5 (73). С. 147–150.
10. Мойсеєнко С. М. Комунікативно-прагматичні особливості наукового тексту. *Науково-методичні проблеми підготовки іноземних громадян : матер. X Міжнар. наук.-практ. конф. (20–21 квітня 2017 р., м. Київ)*. Київ : Вид-во НАУ, 2017. С. 84–85.
11. Овсієнко Л. М. Науковий текст як лінгвістична одиниця і комунікативний феномен. *Педагогічні науки : зб. наук. пр. Херсон : ХДУ, 2011. Вип. LX. С. 125–128.*
12. Самочорнова О. А. Інформаційна насиченість та інформативність тексту. *Вісник Житомирського національного університету імені Івана Франка*. 2010. Вип. 52. С. 225–228.
13. Селіванова О. О. *Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми*. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
14. Селігей П. О. *Світло і тіні наукового стилю : монографія*. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
15. Синиця І. А. Діалогічність у науковому тексті. *Мовознавство*. 2004. № 2–3. С. 55–60.
16. Шульжук Н. В. *Стилістика сучасної української літературної мови : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти філологічних спеціальностей ЗВО. 2-ге вид., перероб. і доп.* Рівне : Ю. Кукса, 2026. 268 с.

REFERENCES:

1. Borysov, V. A. (2011). *Linhvokomunikatyvnyy aspekt ukrayins'koho movoznavchoho dyskursu* [Linguo-communicative aspect of Ukrainian linguistic discourse]. Extended abstract of PhD dissertation. Kharkiv, 20 p. [in Ukrainian].
2. Vysots'ka, Z. (2015). Aktual'ni paradyhmy doslidzhennya naukovoho tekstu [Current paradigms of scientific text research]. *Linhvostylistychni studiyi – Linguostylistic Studies*, 3, 43–50 [in Ukrainian].
3. Habidullina, A. R. (2009). Navchal'no-pedahohichnyy dyskurs yak lnhvistychnyy fenomen [Educational-pedagogical discourse as a linguistic phenomenon]. *Movoznavstvo – Linguistics*, 6, 70–78 [in Ukrainian].
4. Davydyuk, Yu. (2012). Universal'ni katehoriyi khudozhn'oho tekstu [Universal categories of literary text]. *Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka – Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University*, 65, 229–232 [in Ukrainian].
5. Diadyura, H. M. (2001). Funktsional'ni parametry obraznosti v naukovomu styli [Functional parameters of imagery in scientific style]. Extended abstract of PhD dissertation. Kyiv, 18 p. [in Ukrainian].
6. Ivanov, V. F. (2005). *Tekst ta inshi nosiyi informatsiyi v ZMK* [Text and other information carriers in mass media]. *Aktual'ni pytannya masovoyi komunikatsiyi*, 3. Retrieved from <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=374> [in Ukrainian].
7. Kolisnyk, Yu. (2010). *Tekst i dyskurs: problemy definitsiy* [Text and discourse: problems of definitions]. *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnika». Serii «Problemy ukrayins'koyi terminolohiyi»*, 675, 111–114 [in Ukrainian].
8. Mats'ko, L. I., Sydorenko, O. M., & Mats'ko, O. M. (2003). *Stylistyka ukrayins'koyi movy* [Stylistics of the Ukrainian language]. Kyiv : Vyscha shkola [in Ukrainian].
9. Melnyk, O. M. (2019). *Vyrazhal'ni zasoby suchasnoho naukovu-populyarnoho tekstu* [Expressive means of modern popular-scientific text]. *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka akademiia». Serii «Filolohiia»*. Ostroh : *Scientific Notes of Ostroh Academy*, 5 (73), 147–150 [in Ukrainian].

10. Moiseienko, S. M. (2017). Komunikatyvno-prahmatychni osoblyvosti naukovooho tekstu [Communicative-pragmatic features of scientific text]. In *Proceedings of the X International Scientific and Practical Conference «Naukovo-metodychni problemy pidhotovky inozemnykh hromadian»*. Kyiv : NAU, 84–85 [in Ukrainian].

11. Ovsiienko, L. M. (2011). Naukovyy tekst yak linhvistychna odynytsia i komunikatyvnyy fenomen [Scientific text as a linguistic unit and communicative phenomenon]. *Pedahohichni nauky – Pedagogical Sciences*, LX, 125–128 [in Ukrainian].

12. Samochnova, O. A. (2010). Informatsiyna nasychenist' ta informatyvnist' tekstu [Information density and informativeness of text]. *Visnyk Zhytomyr's'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Franka – Bulletin of Zhytomyr National University*, 52, 225–228 [in Ukrainian].

13. Selivanova, O. O. (2008). Suchasna linhvistyka: napryamy ta problemy [Modern linguistics: trends and problems]. Poltava : Dovkillia-K [in Ukrainian].

14. Selihei, P. O. (2016). *Svitlo i tyni naukovooho stylyu* [Light and shadows of scientific style]. Kyiv : Kyiv-Mohyla Academy Publishing House [in Ukrainian].

15. Synytsia, I. A. (2004). Dialohichnist' u naukovomu teksti [Dialogicity in scientific text]. *Movoznavstvo – Linguistics*, 2–3, 55–60 [in Ukrainian].

16. Shulzhuk, N. V. (2026). *Stylistyka suchasnoyi ukrayins'koyi literaturnoyi movy* [Stylistics of modern Ukrainian literary language] (2nd ed.). Rivne : Yu. Kuksa [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 18.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 23.04.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

